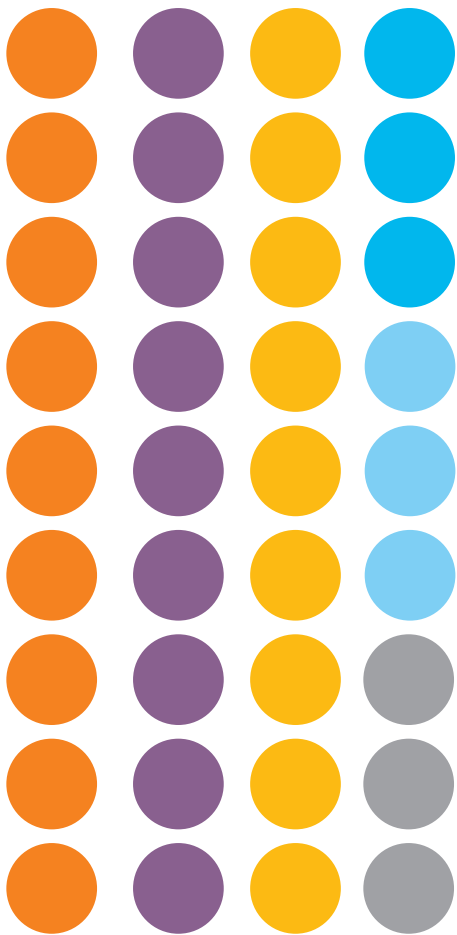

Korvaava työ kemian aloilla

KEMIANTEOLLISUUS KT RY
TEAM TEOLLISUUSALOJEN AMMATTILIITTO RY
AMMATTILIITTO PRO RY
YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY

Korvaava työ kemian aloilla

SISÄLLYS

- 3 Korvaava työ kemian aloilla
- 4 Korvaavan työn käyttöönottaminen yrityksessä
- 4 Työterveyshuollon rooli
- 5 Korvaavaa työtä koskevat työehtosopimusmääräykset kemian sopimusaloilla
- 5 Korvaavan työn prosessi
- 6 Työsuhteen ehdot korvaavassa työssä
- 7 Järjestelmän toimivuuden seuranta

Korvaava työ kemian aloilla

Korvaavalla työllä tarkoitetaan **työtä, jota työntekijä tekee ollessaan tapaturman tai sairauden vuoksi työkyvytön työsopimuksensa mukaisesti tai vakiintuneisiin työtehtäviinsä**. Korvaavaa työtä tehdessään työntekijä työskentelee väliaikaisesti erikseen sovitussa muussa tehtävässä tai saa koulutusta. Korvaava työtä käytetään yleisimmin tilanteessa, jossa työntekijä on ollut pitkään sairauslomalla ja hänen työhön paluutaan pyritään helpottamaan. Korvaava työ on myös osa varhaisen välittämisen keinovalikoimaa.

Työntekijä on velvollinen menemään työterveyshuollossa tehtävään työkykyarviointiin ennen kuin sairauspäivärahaa on maksettu 90 päivän eli reilun kolmen kuukauden ajalta.

Kemian alojen työehtosopimusten mukaan työntekijä ja työterveyslääkäri voivat keskenään sopia korvaavan työn tekemisestä, mikäli työntekijän terveydentila sen mahdollistaa. Tämän jälkeen työntekijä ja hänen esimiehensä sekä tarvittaessa työterveyshuollon asiantuntija selvittävät, onko työntekijälle mahdollista osoittaa korvaavaa työtä. Korvaavan työn pitää olla tarkoituksenmukaista ja mahdollisuuksien mukaan työntekijän normaaleja työtehtäviä vastaavaa. Tilanteesta riippuen työntekijälle voidaan korvaavan työn sijasta järjestää koulutusta.

Oikein toteutettuna korvaavalla työllä voidaan ennalta ehkäistä pitkittyviä sairauspoissaoloja, ennen aikaista eläköitymistä sekä syrjäytymistä työelämästä. Korvaavalla työllä voidaan myös edistää työkyvyn palautumista ja se voi tarjota työntekijälle mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan. Työnantajan näkökulmasta korvaava työ saattaa tuoda esiin myös uusia ja parempia toimintatapoja sekä uutta osaamista.

Korvaavan työn käyttöön- ottaminen yrityksessä

Korvaavaa työtä käyttöönotettaessa on huomioitava työehtosopimusten korvaavaa työtä koskevat määräykset. Kemian alojen työehtosopimusten mukaan korvaava työ on vapaaehtoista ja perustuu työterveyslääkärin arvioon työntekijän työkyvystä sekä työntekijän ja työnantajan väliseen korvaavaa työtä koskevaan sopimukseen.

Korvaavan työn toteuttamistavat ja niihin liittyvät periaatteet tulee käsitellä yhteistoimintamenettelyssä työnantajan ja henkilöstön välillä. Korvaavan työn käyttäminen ja toteuttamistavat on syytä kirjata työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan.

Korvaavan työn käytännöistä tulee tiedottaa koko henkilökunnalle ja esimiehet on syytä kouluttaa tuntemaan korvaavan työn käytännöt ja periaatteet yrityksessä. Korvaavaa työtä käyttöönotettaessa yrityksessä on hyvä kuvata esimerkkejä korvaavaksi työksi soveltuvista työtehtävistä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi jotkin erikseen nimetyt työtehtävät, koulutus tai opastaminen.

LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä (5 §)

Laki työsuojelun valvonnasta ja työsuojeluyhteistoiminnasta (26 §)

Työterveyshuoltolaki (8 §)

KORVAAVAA TYÖTÄ käyttöönotettaessa yrityksessä on hyvä kuvata esimerkkejä korvaavan työhön soveltuvista työtehtävistä. Näitä voivat olla esimerkiksi erikseen nimetyt työtehtävät, koulutus tai opastaminen.

Työterveyshuollon rooli

Korvaavan työn käytännöt ja periaatteet ovat osa työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa. Korvaavan työn käyttöönotto edellyttää, että työterveyshuolto tuntee asiakasyrityksen työolosuhteet ja työtehtävät riittävän hyvin (työpaikkaselvitykset ja riskien kartoitukset).

Arvio korvaavasta työstä perustuu aina työterveyslääkärin lausuntoon työntekijän työkyvystä. Korvaavan työn ei tule vaarantaa vamman tai sairauden paranemista.

MIKÄLI KYSEESSÄ ON TYÖTAPATURMA, tulee korvaavan työn käyttöönotosta huolimatta aina tehdä myös tapaturmailmoitukset ja tapaturman tutkinta. Näin varmistetaan, että vamman mahdollisesti vaikeutuessa tai paranemisen hidastuessa työntekijän oikeus lakisääteisiin korvauksiin säilyy.

Korvaavaa työtä koskevat työehtosopimusmääräykset kemian sopimusaloilla

Kemian alojen työntekijöiden ja toimihenkilöiden työehtosopimuksissa on maininta korvaavasta työstä. Ylempien toimihenkilöiden työehtosopimuksessa tällaista mainintaa ei ole.

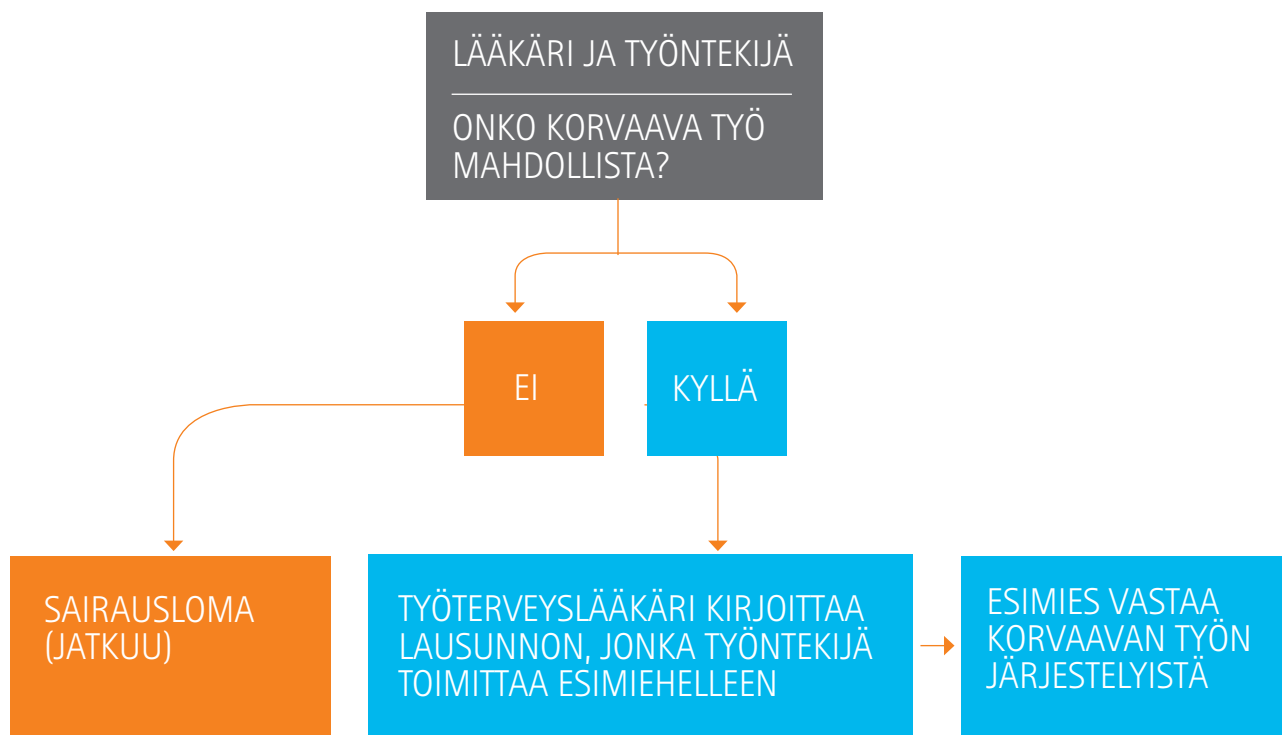
Kemian alojen työehtosopimuksissa korvaavalla työllä tarkoitetaan työtä, jota tehdään, kun henkilö on työkyvytön tapaturman tai sairauden johdosta tekemään vakiintunutta tai työsopimuksensa mukaista työtä. Korvaavaa työtä tehdessään työntekijä työskentelee väliaikaisesti erikseen sovitussa muussa tehtävässä tai saa koulutusta.

Työehtosopimusten mukaan toimihenkilö/työntekijä ja työterveyslääkäri voivat keskenään sopia ns. korvaavan

työn tekemisestä, mikäli työntekijän terveydentila sen mahdollistaa. Tämän jälkeen toimihenkilö/työntekijä ja hänen esimiehensä sekä tarvittaessa terveydenhuollon asiantuntija selvittävät, onko työntekijälle mahdollista osoittaa ns. korvaavaa työtä.

Työehtosopimuksen mukaan korvaavan työn pitää olla tarkoituksenmukaista ja mahdollisuuksien mukaan toimihenkilön/työntekijän normaaleja työtehtäviä vastaavaa. Tilanteesta riippuen korvaavan työn tekemisen sijaan toimihenkilölle/työntekijälle voidaan järjestää koulutusta.

Korvaavan työn prosessi

Työsuhteen ehdot korvaavassa työssä

Korvaava työ on vaihtoehto sairauslomille ja korvaavasta työstä on sovittava työntekijän kanssa. Työntekijän ansiotason ei tulisi laskea, jotta korvaavasta työstä sopiminen olisi kannustavaa. Korvaava työ on tilapäistä ja työntekijä palaa määräajan jälkeen omaan tehtäväänsä, jollei toisin sovita.

Korvaavasta työstä sovittaessa arvioidaan samalla, onko korvaavan työn järjestelemiseksi tarpeen tehdä erityisjärjestelyjä esimerkiksi työmatkojen tai etätyöyhteyksien osalta. Korvaava työ voi olla myös etätyötä. Etätyön käytössä noudatettavat menettelytavat tulee olla käsitelty yhteistoimintamenettelyssä. Työnantaja vastaa kaikista korvaavan työn tai koulutuksen järjestämiseen liittyvistä ylimääräisistä kustannuksista.

Korvaavan työn tekeminen kartuttaa oman, ennen korvaavaa työtä käytössä olleen työaikamuodon mukaisia

tunteja, kuten sairauslomalla ollessakin. Korvaava työ on säännöllistä työaikaa, joten se ei vähennä lomaoikeutta. Myös korvaavan työn vaikutukset mahdolliseen sairausvakuutus- tai tapaturmapäivärahaan taikka muihin sosiaalietuuksiin tulee selvittää etukäteen. Työnantajalla tai työntekijällä ei ole korvaavan työn ajalta oikeutta sairausvakuutus- tai tapaturmapäivärahaan. Työnantajalla ja työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa Kelaan ja vakuutusyhtiöön korvaavan työn aloittamisesta, jos korvaavien maksaminen on aloitettu. Vakuutukset sairauden tai tapaturman varalta ovat voimassa korvaavaa työtä tehtäessä.

Mikäli korvaava työ toteutetaan osa-aikatyönä, lääkärin on tullut kirjoittaa työntekijälle osa-aikainen työkyvyttömyystodistus. Tällöin työntekijä on oikeutettu saamaan Kelan osasairauspäivärahaa korvaavan työn ajalta edellyttäen, että myös muut osasairauspäivärahan saamisen edellytykset täyttyvät.

Korvaavaa työtä järjestettäessä käsitellään työntekijän yksityisyyden suojan piiriin kuuluvia arkaluontoisia asioita. Tällöin on syytä huomioda, että toimitaan tietosuojalain säädännön mukaisesti ja että jokainen tietoja käsittelevä on saanut opastuksen omaan tehtäväänsä liittyvistä salassapitovelvoitteista.

Järjestelmän toimivuuden seuranta

Työpaikalla on syytä ottaa käyttöön myös korvaavaa työtä koskeva seuranta- ja tilastointijärjestelmä, josta selviää missä määrin, millaisissa tapauksissa ja millä tavoin korvaavaa työtä on yrityksessä tehty. Seuranta on tärkeää toteuttaa sekä yksilö- että yritystasolla. Yksilön kohdalla on oleellista saada palautetta myös siitä, edistikö vai haittasiko korvaavan työn tekeminen tai koulutus työntekijän työkyvyn palautumista. Myös seuranta- ja palautetiedot käsitellään järjestelmän kehittämistarpeiden tunnistamiseksi työsuojelutoimikunnassa ja/tai yhteistoimintamenettelyssä.

Tämä korvaavan työn opas on laadittu yhteistyössä liittojen välillä helpottamaan korvaavan työn käyttöönottoa kemian alojen yrityksissä. Liitot antavat tarvittaessa tarkempaa ohjeistusta ja neuvoja korvaavan työn järjestelyihin. Korvaavan työn opas ei ole työehtosopimuksen osa, eikä sillä muuteta aikaisemmin paikallisesti sovittuja sääntöjä tai toimintatapoja koskien korvaavaa työtä. Liitot ovat laatineet yhdessä myös Varhainen välittäminen työpaikalla -oppaan kemian alojen yritysten käyttöön.

Kemianteollisuus KT ry
Eteläranta 10
PL 4
00131 Helsinki
Puhelin 09 172 841
www.kemianteollisuus.fi

Ammattiliitto Pro ry
Selkämerenkuja 1 A
PL 183
00181 Helsinki
Puhelin 09 172 731
www.proliitto.fi

Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry
Ratavartijankatu 2
00520 Helsinki
Puhelin 020 769 9840
www.ytn.fi

TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry
Siltasaarenkatu 2
PL 324
00531 Helsinki
Puhelin 09 773 971
www.teamliitto.fi